

<https://www.alliansfriheten.se/forberedelser-for-medlemskap-i-nato/>

Förberedelser för medlemskap i Nato

11 oktober, 2022

Utgivarna

Förberedelserna för det tilltänkta svenska medlemskapet i Nato pågår nu för fullt på olika håll.

Vi har möten med och förhandlar med företrädare för den turkiska regimen.

Trycket på oss för att trappa upp vapenleveranserna till Ukraina till en krigförandes nivå ökar och ska väl få oss att bekräfta vår lojalitet mot Nato.

Försvarsmakten har på uppdrag av regeringen tagit fram en den 13 september daterad delredovisning av sina bedömningar med anledning av den svenska ansökan. Redovisningen är nästan helt maskad (vi har begärt ut handlingen). Men vi kan inte låta bli att återge en insikt som Försvarsmakten redovisar, nämligen att ett svenskt medlemskap ”ger Sverige en ny dynamik vad avser hot, utmaningar respektive försvarsmöjligheter”. Kan det vara detta som brukar kallas för instabilitet av det slag som statsminister Magdalena Andersson hänförde sig till före sin omvändelse, men sedan snabbt backade från? Försvarsmakten återkommer med sin slutredovisning senare i år. Det substantiella i den lär vi väl inte heller få ta del av.

Vad vi vet om planerna för det tilltänkta infogandet av Sverige i Natos strukturer och vår tilldelade roll där har vi [redovisat](#) så gott det går på sajten.

Hela den svenska hanteringen är svårsmält. Vad vår tilltänkta tillvaro i Nato kommer att handla om börjar undersökas eller i var fall antydas först sedan beslutet är fattat. Ett historiskt strategiskt beslut om Sveriges självbestämmanderätt, själva kärnan i vår säkerhetspolitik, har handlagts utan sans och förnuft, utan tillstymmelse till kylig och för medborgarna tillgänglig analys eller dokumentation. Det gäller att motverka att det fortsätter på den vägen, när så mycket nu mörkas under ständig hänvisning till sekretess.

Promemorian

I paketet av nya dokument för anpassning till Nato ingår [promemorian](#) *Sveriges medlemskap i Nato*, DS 2022:24. Avsändare är utrikesdepartementet. Vem som är författare framgår inte. Huvudbudskapet här är att riksdagen ska godkänna Sveriges anslutning till Nato. I den torftiga promemorian framförs inget nytt till stöd för förslaget.

Militärt bistånd till Nato-stater

Det bästa i promemorian är att man inte föreslår någon ändring, när det gäller frågan under vilka förutsättningar Sverige ska med väpnade styrkor bistå en Nato-stat. Detta ska även i fortsättningen kräva beslut av riksdagen. I promemorian konstateras helt korrekt att Natos

stadga ”innebär inte heller någon skyldighet för parterna att sätta in väpnade styrkor när en eller flera parter utsätts för ett väpnat angrepp”. Som promemorian slår fast: ”Ett medlemskap i Nato medför alltså inte en förpliktelse vars fullgörande kräver ett insättande av väpnade styrkor.” Ett sådant beslut ska enligt promemorian kräva riksdagens godkännande, eftersom ”det troligen skulle innebära att Sverige blir part i den aktuella väpnade konflikten, och att Sverige därmed hamnar i krig, vilket är ett beslut som bör förutsätta riksdagens beslut.” Man lägger till att det av regeringsformen följer att en krigsförklaring inte får ges av regeringen utan riksdagens medgivande, om vi inte själva är angripna. I promemorian noteras att detta inte står i strid mot Natostadgan; i flera länder krävs parlamentsbeslut för att sätta in militära styrkor, om det inte gäller försvaret av det egna landet.

Självförsvarsrättens innebörd

Samtidigt som detta ganska tydliga besked ges i promemorian förs där en synnerligen diskutabel linje om tolkningen av självförsvarsrätten fram. Det indikeras att den skulle gälla inte bara vid väpnat angrepp, som det står i FN-stadgan, utan även vid andra former av angrepp mot en stat. Den anonyme författaren av promemorian för fram en tolkning som saknar stöd i folkrättens grundläggande källor:

”Även vissa former av cyberangrepp anses numera kunna ge upphov till rätt till självförsvar under förutsättning att skalan och effekten av angreppet når upp till den nivå som allmänt krävs för att något ska anses utgöra ett väpnat angrepp. Efter attackerna mot USA den 11 september 2001 har rättsutvecklingen kommit att innebära att storskaliga terroristangrepp från icke-statliga aktörer kan ge upphov till rätten till självförsvar. Den enda gång som artikel 5 i nordatlantiska fördraget åberopats var just av USA efter 11 septemberattackerna.”

I promemorian påstås alltså att rättsutvecklingen efter 11 septemberattentaten skulle motivera en utvidgad tolkning av självförsvarsrätten. Till stöd för det kan man inte hänvisa till annat än att USA åberopade artikel 5 i Natos stadga vid ett terroristangrepp.

Till dessa godtyckliga påståenden kan det bara konstateras att någon ny folkrätt som motiverar en sådan tolkning av självförsvarsrätten inte kommit till stånd. Vid Generalförsamlingens World Summit 2005 slog FN:s samtliga medlemsstater fast att stadgans innehåll inte ändrats och att självförsvarsrätten gäller vid väpnat angrepp och inget annat.

Det är betänkligt att promemorian nu öppnar för en vid tolkning av självförsvarsrätten (terroristangrepp och cyberattentat), som saknar folkrättslig grund och som bara skulle öka risken för att vi dras in i krig och konflikter, eftersom en sådan tolkning i kritiska fall öppnar för oklara bedömningar jämfört med den entydiga skrivningen i FN-stadgan, som gäller väpnat angrepp.

Föreslagna lagändringar

Enligt gällande lag om operativt militärt stöd får regeringen, om Sverige är i krig eller krigsfara, begära stöd i form av militära styrkor av stat som är medlem i EU eller i Nato för att i enlighet med internationell rätt (i) möta en väpnat angrepp mot Sverige eller för att (ii) hindra kränkningar av svenskt territorium i fred eller under krig mellan främmande stater. Och för dessa ändamål får regeringen överlåta förvaltningsuppgifter till den som lämnar stödet.

Denna långtgående och känsliga delegation till regeringen från riksdagen vill promemorian författare utvidga till att omfatta inte bara Nato-stater utan även Nato som organisation. Den utvidgningen är antagligen en i sammanhanget relativt underordnad fråga.

Om vi i nödens stund behöver utländskt militärt stöd, kommer vi att ta emot det från den som erbjuder det på för oss mest gynnsamma villkor. Ingen stat kan därvidlag uteslutas på förhand. Vem vet hur världen ser ut i ett sådant ödesdigert läge! Ska avgörandet ligga hos regering eller riksdag? I promemorian framförs skyndsamheten som avgörande till regeringens fördel. Samtidigt redovisas det på ett annat ställe att ett riksdagsbeslut vid behov nog kan fås till stånd på ett par dagar. Så grannlaga frågor, som även berör vaga hot, skymningslägen och fredsförhållanden, där en utländsk makt inte gärna bör ges en chans att inverka på utvecklingen från en svensk plattform, bör försiktigtvis förbehållas riksdagen.

Ett annat direkt till Nato anpassat lagförslag i promemorian

Det föreslås ändring i lagen om immunitet och privilegier (1976:661) i vissa fall. Den ska omfatta Nato och medlemsstaternas företrädare och anställda och uppdragstagare.

Viktiga punkter i promemorian

Det positiva är att det i promemorian inte föreslås någon ändring, när det gäller att Sverige ska med väpnade styrkor bistå en Nato-stat. Detta ska även i fortsättningen kräva beslut av riksdagen.

Samtidigt finns det skrivningar i promemorian om självförsvarsrätten, som kan öppna för att Sverige vid ett Nato-medlemskap dras med i krig när vi utsätts för press baserat på stormakters bedömningar av terroristangrepp eller cyberattacker mot annan stat.

Promemorian anger att utgångspunkten ska vara att svensk suveränitet råder över insatser att bekämpa en fiende på vårt territorium, även när vi får hjälp av Nato. Detta måste vara en

given utgångspunkt. Frågan blir komplex vid ett medlemskap i Nato. Vem för i det läget befälet och bestämmer om strategi och krigsmål?

Till frågorna om beslutsfattandet avser vi att återkomma. Vilka frågor avgörs av riksdagen och vilka av regeringen? Och vilka beslut av riksdagen kräver därvidlag särskild majoritet eller andra kvalifikationer?

För svenska medborgare som vill värna vårt självbestämmande gäller det att vaksamt följa utvecklingen vid ett Nato-medlemskap. Hur långt Sverige går i att underordna sig stormakterna i Nato, främst USA, beror på hur stark opinion för självbestämmandet som kan komma till uttryck och påverka regering och riksdag.

Promemorian gick ut på remiss den 5 oktober och skall besvaras inom sex veckor.